

AARTSBISDOM MECHELEN - BRUSSEL

**OPLEIDING TOT
PASTORAAL WERK(ST)ER
EN
PERMANENT DIAKEN**

INFORMATIEBROCHURE

INHOUD

Pastoraal werk(st)ers

Parochieassistent(e)
Pastoraal werk(st)er in het ziekenhuispastoraat

Permanent diakens

Toegang tot de opleiding

Algemene voorwaarden
Aanmelding
Specifiek voor kandidaat-diakens

Belangrijke overweging

Opleiding tot pastoraal werk(st)er

Eerste fase

- ◆ Theologische studie
- ◆ Spirituele vorming

Tweede fase

- ◆ Praktijkgerichte opleiding
 - Vormingsbijeenkomsten
 - Begeleide stage met supervisie
- ◆ Spirituele vorming

Opleiding tot pastoraal werk(st)er in het ziekenhuis

- ◆ voor het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen
- ◆ voor het vicariaat Brussel

Opleiding tot permanent diaken

Informatie en aanmelding

PASTORAAL WERK(ST)ERS

Pastoraal werk(st)ers oefenen namens de kerk een pastorale opdracht uit: in parochieverband, in een school, een verzorgingsinstelling, een pastorale sector of dienst. Deze opdracht ontvangen zij van de bisschop na een theologische, pastorale en spirituele vorming van tenminste vijf jaar. Zij vervullen hun taak in samenwerking met de andere pastoraal verantwoordelijken en met de vele medewerk(st)ers in de opbouw van de kerkgemeenschap. De meeste pastoraal werk(st)ers oefenen hun pastorale opdracht uit naast hun profaan werk. Enkelen zijn deeltijds of voltijds vrijgesteld en worden ook bezoldigd.

Parochieassistent(e)

'Parochieassistent(e)' is de geëigende benaming van de pastoraal werk(st)er die in parochieverband werkzaam is en die de bezoldiging ontvangt vanwege het Ministerie van Justitie. Civielrechtelijk heeft men het statuut van 'bedienaar van de eredienst'. Om tot parochieassistent(e) benoemd te kunnen worden moeten de kandidaten:

- minstens 25 jaar oud zijn;
- na volledig secundair onderwijs minstens 4 jaar gevolgd hebben van een door de bisschop erkende opleiding van theologische en pastorale aard;
- zich in een levenssituatie bevinden die kerkrechtelijk verenigbaar is met de uitoefening van de opdracht die hun wordt toevertrouwd.

Pastoraal werk(st)er in het ziekenhuispastoraat

Van kandidaten die zich aanbieden voor het ziekenhuispastoraat wordt, naast de gebruikelijke opleiding, in overleg met de vicariale diensten verantwoordelijk voor de pastoraal in de ziekenhuissector, een bijkomend programma gevraagd.

PERMANENT DIAKENS

In hun ambt belichamen de diakens de dienstbaarheid van de hele kerk. Daartoe worden zij door de bisschop gewijd en als zijn medewerkers gezonden en benoemd: in parochieverband, in een school, in een verzorgingsinstelling, een pastorale sector of dienst. Niet alleen door hun eigen dienstwerk in de pastoraal én in het beroepsleven, maar ook door hun deelname aan de verkondiging en aan de liturgie herinneren de diakens de geloofsgemeenschap en elke gelovige aan de fundamentele opdracht tot christelijke dienstbaarheid.

TOEGANG TOT DE OPLEIDING

Algemene voorwaarden

Vereist zijn een diploma hoger onderwijs en/of enkele jaren beroepservaring na volledig secundair onderwijs.

Verder zijn nodig: een christelijke bewogenheid en een evangelische levenshouding, menselijke rijpheid en evenwicht, voldoende intellectuele bekwaamheid, bereidheid en vermogen tot samenwerking, een engagement in het pastoraal veld en een loyale kerkverbondenheid, de instemming en de medewerking van de huwelijkspartner of van de religieuze communiteit.

Aanmelding

Wie zich aangesproken weet, neemt contact op met de verantwoordelijke van de opleiding.

Hierop volgen twee gesprekken ter kennismaking: één met de verantwoordelijke en één met een andere medewerker aan de opleiding.

Komt de kandidaat in aanmerking, dan volgt een derde gesprek over de geloofsgeschiedenis, de motivatie en het opleidingscurriculum. Bij de aanmelding voor de opleiding wordt eventueel rekening gehouden met elders gevolgde theologische en pastorale opleidingen. Indien het nodig blijkt, kan vanuit de opleiding een begeleide pre-stage worden opgezet ter kennismaking met een pastoraal veld.

Specifiek voor kandidaat-diakens

Het ambt van diaken is voorbehouden aan mannen. De maximumleeftijd om aan de opleiding te beginnen bedraagt in het bisdom Mechelen-Brussel in principe 50 jaar.

De minimumleeftijd bij de wijding is voor gehuwde kandidaten 35 jaar.

Ongehuwden verbinden zich bij hun wijding tot het celibaat.

BELANGRIJKE OVERWEGING

Het is van groot belang dat de kandidaten in hun opleiding inzicht krijgen in hun persoonlijke motivatie. Uitgangspunt daarbij is de vraag of zij hun pastoraal werk als een zending vanwege de bisschop en de kerk kunnen opnemen. Dit proces van uitklaring belangt allereerst de kandidaten zelf aan. Het verloopt in samenspraak met de begeleiders en de verantwoordelijken.

Pastoraal werk(st)ers en permanent diakens kunnen in hun werk niet anders dan hun eigen persoon als eerste instrument aanwenden. Daarom zal de persoonsvorming in de opleiding niet achterwege blijven. Er wordt dan ook ruimschoots aandacht besteed aan de menselijke ervaringen, aan de beleving van vreugde en pijn, aan het vermogen tot inleving, aan de zin voor respect, enz. Door reflectie, gesprek en verhelderende informatie wordt getracht de menselijke ontplooiing van de kandidaten te bevorderen.

Omdat pastoraal werk(st)ers en diakens vanuit het geloof mensen in hun concrete levenssituatie willen begeleiden, is de opleiding ook gericht op de uitdieping van het eigen geloof en het eigen innerlijk en sacramenteel leven. Het contact met de bijbelse boodschap, met de geloofstraditie van de kerk en de 'andere' geloofsbeleving van medekandidaten en begeleiders, draagt daartoe bij.

OPLEIDING TOT PASTORAAL WERK(STER)

De Opleiding tot pastoraal werk(st)er bestaat in het bisdom Mechelen-Brussel uit twee fasen.

1. EERSTE FASE (3 JAAR)

Theologische studie

De kandidaten volgen de theologische cursussen van het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen te Leuven op zaterdagvoormiddag van 9 tot 12.45 u. Hiervan wordt examen afgelegd.

Het is ook mogelijk cursussen met een parallelle maar omvangrijker inhoud te volgen op weekdays aan het Johannes XXIII-Seminarie te Leuven of aan de faculteit Godgeleerdheid aan de K.U. Leuven. Aan het seminarie te Leuven worden alle cursussen in de voormiddag gegeven.

Spirituele vorming

Bij de uitdieping van het geloof en de motivatie komen onder andere aan bod: bijbellezing, gebed en spiritualiteit, het eigen geloofsverhaal, het kerkelijk engagement, enz.

- 1ste jaar: - een weekend
 - twee zaterdagnamiddagen
 - zeven avondbijeenkomsten van 19.30 tot 22 u.
- 2de jaar: - een weekend
 - een zaterdagnamiddag
 - zeven avondbijeenkomsten van 19.30 tot 22 u.
- 3de jaar - een studiedag op zondag
 - drie avondbijeenkomsten van 19.30 tot 22 u.
 - een weekend

In deze fase kiezen de kandidaten ook een persoonlijke begeleider. Met persoonlijke begeleiding wordt een integrale begeleiding bedoeld *“waarin de begeleide zo compleet mogelijk aan zijn trekken komt, in al zijn facetten: zowel lichamelijk, psychisch, relationeel, functioneel als geestelijk* (uit J. Stevens, *In gesprek met een ander: het pastorale gesprek opnieuw ter sprake*, blz. 27). Binnen deze begeleiding krijgt in het kader van de opleiding de geestelijke, gelovige dimensie uiteraard een bijzondere aandacht, o.a. vanuit de thema's van de weekend- en avondbijeenkomsten.

Ook in de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken hernemen de kandidaten deze thema's.

In het derde jaar zijn de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken frequenter met het oog op een verantwoorde keuze van de kandidaten in verband met hun toekomstig engagement in de kerk.

2. TWEEDE FASE (2 JAAR)

Praktijkgerichte opleiding

◆ Vormingsbijeenkomsten

Veel zorg wordt besteed aan de vorming op het vlak van de geloofsverkondiging en van het voorgaan in gebed en liturgie. De deelnemers worden ook in contact gebracht met het kerkwerk in verschillende maatschappelijke contexten. Daarnaast krijgen zij een inleiding in het pastoraal gesprek en het samenwerken in groepen. Tenslotte is er een elementaire introductie in het kerkelijk recht en de kerkelijke administratie.

Het programma bestaat per jaar uit een veertiental studiebijeenkomsten, meestal op zaterdag van 8.45 tot 17 u., in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen, en uit een zestal praktijkoefeningen op verplaatsing.

◆ Begeleide stage met supervisie

De kandidaten doen stage in de territoriale of categoriale pastoraal, in de eigen leefsituatie of elders.

Om hun leerkansen te optimaliseren hebben ze ter plekke een werkbegeleider en volgen zij elk jaar supervisie, doorgaans een tiental sessies van 1 ½ uur per jaar, data te bepalen in afspraak met de supervisor.

Spirituele vorming

De deelnemers volgen jaarlijks een spiritualiteitweekend en hebben regelmatig een gesprek met hun persoonlijke begeleider. Daarbij komen o.a. de thema's aan bod uit de spirituele vorming in de eerste fase. Belangrijk is de bezinning op de persoonlijke roeping tot het kerkwerk en de vorm waarin zij zal beleefd worden.

OPLEIDING TOT PASTORAAL WERK(ST)ER IN HET ZIEKENHUIS

VOOR HET VICARIAAT VLAAMS-BRABANT EN MECHELEN

De opleiding voor pastoraal werk(st)er in de ziekenhuissector is de diocesane opleiding tot pastoraal werk(st)er.

Daarbij volgen deze kandidaten een bijkomend pakket van theologische vakken ter waarde van 30 studiepunten aan het Diocesaan Seminarie of aan de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven.

Wie reeds een Master in de Godsdienstwetenschappen of in de Godgeleerdheid heeft behaald, volgt uit de praktijkgerichte pastorale fase van de Opleiding tot pastoraal werk(st)er enkel de modules geloofsverkondiging, voorgaan in liturgie en gebed, en de supervisie.

VOOR HET VICARIAAT BRUSSEL

Gezien de specificiteit van de pastoraal in dit vicariaat, nemen de kandidaten best contact op met de verantwoordelijke voor de gezondheidspastoraal via het vicariaat Brussel: Vlasfabriekstraat 14 bus 18, 1060 Brussel, tel. 02/ 533 29 11.

OPLEIDING TOT PERMANENT DIAKEN

De kandidaten voor het permanent diaconaat doorlopen eerst de Opleiding tot pastoraal werk(st)er. Dan volgen ze een specifieke vorming tot het diaconaat die minstens één jaar duurt. In deze periode worden een aantal gesprekken voorzien over de eigen roeping van de diaken, de relatie tussen diaconaat en huwelijk, de plaats van de diaken in liturgie, verkondiging en caritas, het getijdengebed, de verbondenheid met de kerk en de gehoorzaamheid aan de bisschop. Bij een aantal van deze gesprekken wordt zeker ook de echtgenote betrokken. De keuze voor dit kerkelijk ambt wordt ook verder met de persoonlijke begeleider getoetst en verdiept. Liturgisch worden tijdens deze specifieke vorming drie stappen gezet: de canonieke aanvaarding tot kandidaat-diaken, de aanstelling tot acoliet en lector en de wijding tot permanent diaken.

Aan de kandidaat-diakens wordt aan het einde van hun Opleiding tot pastoraal werker reeds een pastorale taak toevertrouwd.

INFORMATIE EN AANMELDING

Verantwoordelijke voor de Opleiding tot pastoraal werk(st)er

Goedele Van Broekhoven

Verantwoordelijke voor de Opleiding tot permanent diaken

Etienne Heyse

Secretariaat opleidingen

Diocesaan Pastoraal Centrum

Fr. De Merodestraat 18

2800 Mechelen

Tel. 015/29.84.41

e-mail: pwd.mechelen@kerknet.be